Rh2CoX (X=Al, Ga ve In) Bileşiklerinin Yapısal, Elastik, Elektronik ve Manyetik Özellikleri

Rh₂CoX (X=Al, Ga and In) Compounds Structural, Elastic, Electronic and Magnetic Properties

Ziya MERDAN^{1*}, Fadime I. BALMUMCU¹

¹Gazi University, Sciences Faculty, Department of Physics, 06500, Ankara, Turkey

Anahtar Kelimeler	Özet
Elektronik Yapı	Bu çalışmada full Heusler tipi Rh2CoX (X=Al, Ga ve In) bileşiklerinin yapısal özellikleri yoğunluk
Full Heusler Bileşikleri	fonksiyonel teorisi kullanılarak incelenmiştir. Rh ₂ CoX (X=Al, Ga ve In) bileşikleri için hesaplanan örgü sabiti ve magnetizasyon değerleri literatür sonuçları ile uyumludur. Literatürde mevcut olan bulgulara
DFT	ilaveten ab-initio toplam enerji hesaplamaları yapan VASP programı ile yeni veriler eklenmiş ve
Elastik Özellik	bileşiklerin bant, DOS yapıları ve elektronik özellikleri üzerine yoğunlaşılmıştır. Ayrıca bileşikler için elastik sabitler hesaplanmıştır ve elde edilen elastik sabitler bu bileşiklerin mekanik kararlı yapıda
GGA-PBE	olduklarını göstermektedir.

Keywords	Abstract
Electronic Structure	Density functional theory was used to investigate the structural properties of full Heusler type Rh ₂ CoX
Full Heusler Compunds	(X=Al, Ga ve In) compounds in the present study. When the calculated lattice constant and magnetization values for Rh_2CoX (X=Al, Ga ve In) compounds are consistent with the literature results.
DFT	In addition to the previously published findings, new data were added using the VASP program, which
Elastic Property	performs ab-initio total energy calculations and focuses on the band, DOS structures and electronic properties of the compounds. Furthermore, elastic constants for the compounds were calculated, and it
GGA-PBE	was showed that these compounds were mechanically stable using the elastic constants obtained.

Alıntı / Cite

Merdan, Z., Balmumcu, F.I. (2021). Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) bileşiklerinin yapısal, elastik, elektronik ve manyetik özellikleri, *GU J Sci, Part A*, 8(4), 505-514.

Yazar Kimliği / Author ID (ORCID Number)	Makale Süreci / Article Process	
Z. Merdan, 0000-0001-8708-8583	Başvuru Tarihi / Submission Date	22.10.2021
F. I. Balmumcu, 0000-0001-7011-110X	Revizyon Tarihi / Revision Date	20.12.2021
	Kabul Tarihi / Accepted Date	29.12.2021
	Yayım Tarihi / Published Date	30.12.2021

1. GİRİŞ

Heusler tipi bileşikler 1903 yılında Friedrich Heusler tarafından CuMn bileşiklerine 3. grup eklenmesi ile bulunmuştur ve bu bileşiklerin ferromanyetik bir malzemeye dönüştüğü keşfedilmiştir (Heusler, 1903). Heusler bileşikleri yarı Heusler, tam Heusler ve dörtlü Heusler olmak üzere üçe ayrılmakadır. C1_b (No:216) kristal yapısında olan yarı Heusler bileşikler XYZ kimyasal formülüne sahiptir (Otto vd., 1987; 1989; Offernes vd., 2008). L2₁ (No:225) kristal yapısında olan tam Heusler bileşikler X₂YZ kimyasal formülüne sahiptir (Villars & Calvert, 1991). LiMgPdSn-tipi kristal yapısında olan dörtlü Heusler bileşikler ise XX'YZ kimyasal formülüne sahiptir.

XYZ kimyasal formülüne sahip yarı-Heusler bileşikleri F-43m uzay grubundadır, stokiyometrik kompozisyonu 1:1:1 şeklinde olup üç tane iç içe girmiş fcc alt örgüsünden oluşmaktadır. X₂YZ kimyasal

formülüne sahip tam Heusler bileşikleri Fm-3m uzay grubundadır ve stokiyometrik kompozisyonu 2:1:1 şeklinde verilmektedir (Xing vd., 2009). XX'YZ kimyasal formülüne sahip olan dörtlü Heusler bileşikleri ise F-43m uzay grubunda yer almaktadır ve stokiyometrik kompozisyonu 1:1:1:1 şeklindedir (Xu vd., 2013). Tam Heusler bileşiklerinde, X ve Y genellikle iki farklı geçiş metali iken Z manyetik olmayan III-VI A grubu yani sp grubu elementidir. Dörtlü Heusler bileşiklerinde X, X' ve Y elementleri periyodik tablonun geçiş metali grubunda olup Z elementleri ise periyodik tablonun ana grup elementidir ve dörtlü Heusler bileşikleri için LiMgPdSn yapısı örnek olarak gösterilebilir (Eberz vd., 1980; Xu vd., 2013).

Heusler tipi bileşiklerin en önemli özelliği, bileşikleri oluşturan elementlerin bir araya geldiklerinde ferromanyetik özelliklerinin değişebilmesidir. Ferromanyetik özellik gösteren bu bileşikler, metal ya da yarı metalik özellik göstermektedirler. Spintronik (Žutić vd., 2004) ve termodinamik uygulamalarda önemli bir yere sahip olan tam Heusler bileşikleri ferromanyetik yarı metal davranışlarının yanı sıra şekil hatırlatma özelliği ve manyetik özellikleri nedeniyle önemli ölçüde dikkat çekmektedir. Heusler bileşiklerinin başlıca uygulama alanları; manyetik sensörler, manyetik hafızalar, spintronik sistemleridir. Ayrıca tünelleme manyetik direnç, spin enjeksiyon cihazlarının ve polarize ışık yayan LED üretiminde de kullanılmaktadır.

Heusler bileşikleri sahip oldukları bu özelliklerinden dolayı son yıllarda bir çok araştırmaya konu olmuştur. Ancak Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) bileşiklerinin elektronik ve manyetik özellikleri ile ilgili bugüne kadar kapsamlı bir çalışma yapılmamıştır. Sadece M. Gillben'in (Gilleßen, 2009) yapmış olduğu doktora tez çalışmasında Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) bileşikleri için örgü sabiti ve toplam manyetik değerleri incelenmiştir. Bu çalışmada ise, Vienna Ab initio Simulation Package (VASP) programı kullanılarak Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) bileşikleri için örgü sabitleri, manyetik moment değerleri ve elastik özellikler incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar literatürde mevcut veriler ile karşılaştırılmıştır.

2. MATERYAL VE METOT

Değiş-tokuş ve korelasyon etkileri standart Yoğunluk Fonksiyon Teorisi'nde (DFT) Yerel Yoğunluk Yaklaşımı (LDA) veya Genelleştirilmiş Gradyant Yaklaşımı (GGA) ile ele alınmaktadır. Bu çalışmada değiştokuş kolerasyon enerjisi için Perdew-Burke-Ernzerhof (PBE), GGA Yaklaşımı kullanılmıştır (Kresse & Hafner, 1993; 1994; Kresse & Furthmüller, 1996a, b; Perdew vd., 1996). Rh tabanlı Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) bileşiklerin yapısal ve manyetik özellikleri VASP programı kullanılarak incelenmiştir. Dalga fonksiyonlarının açılımında kullanılan düzlem dalga taban kümesi için kesme kinetik enerji değeri 500 eV olarak belirlenmiştir. Tüm grafikler Orijin Pro 8.0 programı ile çizilmiştir ve tüm parametrelerin sabit tutulması ile VASP Mede-A paket programı yardımıyla Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) bileşikleri için elastik sabitler elde edilmiştir.

Vienna Ab initio Simulation Package (VASP) (Kresse & Joubert, 1999) programının temeli Mike Payne (Chadi & Cohen, 1973) tarafından oluşturulmuş olan bir programa dayanmaktadır ve yoğunluk fonksiyonel teorisi içinde düzlem dalga setleri, pseudo potansiyeller, PAW metodu ve iz düşümsel birleştirilmiş dalga yapılarını kullanarak ab initio moleküler dinamik ve kuantum mekaniksel simülasyonları yapabilmektedir. Ayrıca VASP programı aracılığı ile termodinamik ve manyetik özellikler, dinamik özellikler, mekanik özellikler, optik özellikler, atomik kuvvetler, durgun dielektrik tensörü gibi temel fiziksel özellikler başarılı bir şekilde hesaplanabilmektedir.

3. BULGULAR VE TARTIŞMA

3.1. Yapısal ve Elastik Özellikler

Atomların kristal sistemlerindeki diziliş biçimi örgü yapıyı oluşturmaktadır. Atomik pozisyonlar kristal yapıyı ve malzemenin özelliklerini anlamak için büyük önem taşımaktadır. Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) bileşiklerinin kristal yapıları Şekil 1'de gösterilmiştir.

Tam Heusler bileşikleri L2₁ formunda Fm-3m uzay gruplu ve yüzey merkezli kübik yapıda kristalleşmektedir. Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) bileşikleri için örgü sabitleri ve manyetik moment değerleri elde edilerek bu değerler Tablo 1'de sunulmaktadır. Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) bileşikleri için hesaplanan değerlerin literatür ile uyumlu olduğu görülmektedir.

Şekil 1. Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) Full Heusler Bileşiklerinin Kristal Yapıları

Bileşik	a ₀ (Å) (Bu çalışma)	a ₀ (Å) Teori (Gilleßen, 2009)	M (µ _b /f.u.) (Bu çalışma)	M (µ _b /f.u.) Teori (Gilleßen, 2009)
Rh ₂ CoAl	5.9359	5.979	3.2730	3.02
Rh ₂ CoGa	5.9605	5.998	3.2763	3.00
Rh ₂ CoIn	6.1859	6.222	3.2636	3.00

Tablo 1. Örgü Sabitleri (A^0) ve Manyetik Moment Değerleri ($\mu_B/f.u$)

Bir katının elastik sabitleri o kristal için dinamiksel ve mekaniksel özellikleri arasında bağlantı kurmaktadır. Elastik sabitleri, kristalin sertlik ve kararlılığı hakkında önemli bilgiler vermektedir ve elastik sabitlerinin doğru bir şekilde hesaplanmasından elde edilen bilgiler sayesinde, sert malzeme tasarımında ve katının makroskopik mekaniksel özelliklerinin araştırılmasında önemli bir yere sahiptir. Ayrıca bir dış zorlanmaya karşı kristalin gösterdiği tepkiler ve en yakın komşu atomlar arasındaki bağ şiddetleri elastik sabitlerden yararlanılarak elde edilebilmektedir.

Elastik sabitleri hesaplamak amacıyla temelde iki yöntem mevcuttur. Bunlardan birincisi, kristalin birim hücresinin hacmini koruyacak şekilde belirli ve küçük bir deformasyon uygulamaktır. Diğeri ise, zor-zorlanma ilişkisinin orantı katsayısı olarak alınmasıdır. Bir kübik kristal C₁₁, C₁₂ ve C₄₄ olmak üzere üç tane bağımsız ikinci mertebeden elastik sabitine sahiptir (Rassoulinejad-Mousavi vd., 2016; Luan vd., 2018). Elastik sabitleri C_{ij} şeklinde gösterilmektedir ve Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) bileşikleri için elde edilen değerler Tablo 2'de verilmiştir. Kübik kristallerin mekanik kararlı olabilmeleri için Born kararlılık kriterlerini sağlaması gerekmektedir ve bu koşullar aşağıda verilmiştir (Wu vd., 2007; Mogulkoc, vd., 2013; Mouhat & Coudert, 2014);

$$C_{11} > 0, C_{44} > 0, C_{11} > |C_{12}|, (C_{11} + 2C_{12}) > 0$$
⁽¹⁾

Buna göre Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) bileşiklerinin Born Kararlılık kriterlerini sağladığı ve mekaniksel kararlı oldukları sonuçlarına varılmıştır.

Bileşik	C ₁₁ (Gpa)	C ₁₂ (Gpa)	C ₄₄ (Gpa)
Rh ₂ CoAl	279.881	182.560	116.428
Rh ₂ CoGa	270.706	182.929	111.689
Rh ₂ CoIn	216.149	169.165	84.528

Tablo 2. $Rh_2CoX(X=Al, Ga ve In)$ Bileşikleri için Hesaplanan Elastik Sabitleri C_{ij} (C₁₁, C₁₂ ve C₄₄)

Elastik sabitleri aracılığıyla, Bulk modülü (B), İzotropik kayma (Shear) modülü, Poisson oranı, Young modülü (E), Debye sıcaklığı ve Ortalama ses hızları hesaplanabilmektedir. Hesaplamalar için kullanılan formüller aşağıda verilmiştir;

$$B = \frac{1}{3}(C_{11} + 2C_{12}) \tag{2}$$

$$G = \frac{1}{5} (C_{11} - C_{12} + 3C_{44})$$
(3)

$$C' = \frac{1}{2}(C_{11} - C_{12}) \tag{4}$$

$$C'' = (C_{11} - C_{44}) \tag{5}$$

$$E = \frac{9BG}{3B + G}$$
(6)

Kristalin birim hücresi denge durumunda iken küçük zorlamalar uygulanmış ve enerjideki değişimden yararlanılarak Bulk modülü (B) hesaplamaların gerçekleştirilmiş olduğu VASP (Mede-A) programı aracılığı ile elde edilmiştir. Ayrıca, Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) bileşikleri için Shear modülü (G), B/G oranı, Young Modülü (E) ve Poisson oranları (v) hesaplanmıştır ve Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) bileşikleri için yapılan hesaplama sonuçları Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3. Rh2CoX (X=Al, Ga ve In) Bileşikleri için Hesaplanan Bulk Modülü (B), Shear Modülü (G),B/G Oranı, Young Modülü (E) ve Poisson Oranı (v)

Bileşik	В	G	B/G	Е	ν
Rh ₂ CoAl	215.000	82.048	2.620	218.365	0.331
Rh ₂ CoGa	212.188	76.800	2.763	205.596	0.339
Rh ₂ CoIn	184.826	50.782	3.640	139.564	0.374

Shear modülü ve Bulk modülü katıların sertliğinin bir ölçüsüdür. Farklı bileşikler kıyaslandığında bulk modülü en büyük olan bileşik en az sıkışabilirlik değerine sahip olduğu yorumunu yapılabilmektedir. Young modülü, gerilme zoruna karşılık gelen gerilme zorlanmasının oranı olarak ifade edilmektedir ve malzeme sert ise Young modülü yüksektir. Dışarıdan gelen bir kuvvetten dolayı katı cismin çapının ne kadar büyüyüp küçüleceğini Poisson oranı vermektedir. Kovalent materyallar için poisson oranı 0,1'dir ve iyonik materyaller için 0,25'tir. Eğer poisson oranı 0.5'e yaklaşırsa bulk modülü kayma modülünden daha büyük hale gelir ve malzeme sıkıştırılamaz. Poisson oranı 1'e yaklaştığında malzeme son derece sıkıştırılabilir olurken, kesme gerilimleri altında şekil değişikliğine karşı direnci artmaktadır. Pugh'a (Pugh, 1954) göre B/G oranı 1.75'ten büyükse malzeme sünek davranış gösterirken, B/G oranı 1.75'ten küçük ise malzeme kırılgan davranış göstermektedir (Perdew vd., 1993; Mouhat & Coudert, 2014). Tablo 3'te verilen değerlere göre Rh₂CoX (Al, Ga ve In) bileşikleri için hesaplanan B/G oranı kırtik değer olan 1.75 ten büyük olduğu için Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) bileşiklerinin sünek yapıda oldukları gözlemlenmiştir.

Elde edilen örgü sabit değerleri literatür ile karşılaştırıldığında Michael Gilleßen (Gilleßen, 2009) tarafından 2009 yılında yapılan tez çalışmasına göre Rh₂CoAl için örgü sabit değeri yaklaşık % -0.72, Rh₂CoGa için örgü sabit değeri yaklaşık % -0.58 farkla elde edilmiştir. Dolayısı ile örgü sabiti için elde edilen hesaplama sonuçlarının, literatürde mevcut çalışma ile uyumlu olduğu görülmektedir.

Bir kristalin bant yapısının bilinmesi o malzemenin; mekanik özellikleri, manyetik özellikleri, optik özellikleri, elektronik özelliklerinden kaynaklanan yapısal bozulmalar ve elektronik iletkenliği gibi birçok özelliğinin belirlenmesinde önemli rol oynamaktadır (Galanakis vd., 2006; Gilleßen & Dronskowski, 2009; 2010). Denge durumundaki örgü sabitleri kullanılarak L2₁ kristal yapısındaki Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) bileşiklerinin yüksek simetri yönleri boyunca elektronik bant yapısı Şekil 2'de gösterilmiştir.

Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) bileşiklerinin elektronik bant yapısı eğrileri temel simetri yönleri boyunca hem spin aşağı hem de spin yukarı durumları için çizdirilmiştir. Fermi seviyeleri sıfır olarak alınmıştır ve Fermi seviyesindeki yoğunluk azaldıkça yapı daha kararlı (stable) olmaktadır. Şekil 2'de görüldüğü üzere Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) bileşikleri için Fermi seviyesinde herhangi bir yasak enerji aralığı yoktur. Diğer ifade ile, valans ve iletkenlik bantları Fermi seviyesinde büyük oranda çakışmaktadır. Bu yüzden Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) bileşiklerinin metalik karakter gösterdiği sonucuna varılabilir. Bu özellik spin kutuplu taşıma için çok aranan bir özelliktir. Spin kutuplu sistemler manyetik alana çok duyarlıdır. Çünkü bu sistemlerde özdirenç manyetik alanla değişmektedir. Özdirencin manyetik alanla değişmesi esasına dayanan manyetik sensörler ve manyetik hafizalar yapılmaktadır. Ayrıca tünelleme manyetik direnç (TMR), polorize ışık yayan LED'ler spin–spin enjeksiyon cihazlarının üretilmesinde de Heusler bileşikleri kullanılmaktadır. Sonuç olarak Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) bileşiklerinin spintronik aygıtlar için kullanılmaya aday malzemeler olduğu söylenebilir.

Rh₂CoX (Al, Ga ve In) bileşiklerinin elektronik band yapılarının grafiklerinin daha iyi analiz edilebilmesi için toplam ve kısmi durum yoğunlukları hesaplanarak çizdirilmiştir.

Fermi enerji seviyesi sıfır noktasında sabitlenmiştir ve Fermi enerji seviyesinde elektron yoğunluğunun bulunmasından dolayı Rh₂CoX (Al, Ga ve In) bileşikleri metalik özellik göstermektedir. Şekil 3'te Rh₂CoX (Al, Ga ve In) bileşikleri için spin yönelimlerine göre hesaplanan durum yoğunluk (DOS) eğrileri verilmiştir. Durum yoğunluk eğrileri, bandların yoğun olduğu noktalarda maksimum pik değerlerine ulaşmıştır. -5 ve 0 eV aralığında toplam durum yoğunluk eğrilerine (DOS) ana katkılar geçiş metali olan Co'dan gelmektedir. Yani Rh₂CoX (Al, Ga ve In) bileşikleri için fermi seviyesinin etrafındaki maksimum pikler geçiş metallerine aittir.

Elektron dizilimine göre, d yörüngesi elektron dağılımının en dış yörüngesidir. Atomik durum yoğunluğu eğrileri incelendiğinde durum yoğunluk eğrilerine en çok katkının d orbitallerinden gelmesi beklenmektedir. Rh₂CoX (Al, Ga ve In) tam Heusler bileşikleri için s, p ve d orbitallerinin katkıları Şekil 4'te verilmektedir. - 5 ve 0 eV aralığında maksimum piklerin Co atomunun d orbitallerinden geldiği görülmektedir.

Şekil 5 incelendiğinde Rh₂CoX (Al, Ga ve In) bileşikleri için toplam manyetik moment değerleri -0.5 μ_B /f.u. ve 3.5 μ_B /f.u. değerleri arasında yer almaktadır. Rh₂CoAl bileşiği için toplam manyetik moment değeri 3.2730

Şekil 2. Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) Heusler Bileşikleri için Simetri Yönleri Boyunca Hesaplanan Elektronik Bant Yapıları

Tablo 4'te görüldüğü üzere Rh₂CoAl bileşiği için toplam manyetik moment değeri 3.2730 μ_B /f.u. dir. Manyetik moment değerleri Rh için 0.555 μ_B /f.u , Co için 1.933 μ_B /f.u ve Al için -0.012 μ_B /f.u'dur ve en büyük katkı Co atomundan gelmektedir. Rh₂CoGa bileşiği için toplam manyetik moment değeri 3.2763 μ_B /f.u. olmak üzere manyetik moment değerleri Rh için 0.553 μ_B /f.u , Co için 1.917 μ_B /f.u ve Ga için -0.015 μ_B /f.u'dur ve en büyük katkı Co atomundan gelmektedir. Rh₂CoIn bileşiği için toplam manyetik moment değeri 3.2636 μ_B /f.u. dir ve manyetik moment değerleri Rh için 0.537 μ_B /f.u , Co için 1.972 μ_B /f.u, In için -0.020 μ_B /f.u'dur ve en büyük katkı Co için 1.972 μ_B /f.u, In için -0.020 μ_B /f.u'dur ve en büyük katkı Co için 1.972 μ_B /f.u, In için -0.020 μ_B /f.u'dur ve en büyük katkı Co için 1.972 μ_B /f.u, In için -0.020 μ_B /f.u'dur ve en büyük katkı Co için 1.972 μ_B /f.u, In için -0.020 μ_B /f.u'dur ve en büyük katkı Co için 1.972 μ_B /f.u, In için -0.020 μ_B /f.u'dur ve en büyük katkı Co için 1.972 μ_B /f.u, In için -0.020 μ_B /f.u'dur ve en büyük katkı Co için 1.972 μ_B /f.u, In için -0.020 μ_B /f.u'dur ve en büyük katkı Co için 1.972 μ_B /f.u, In için -0.020 μ_B /f.u'dur ve en büyük katkı Co için 1.972 μ_B /f.u In için -0.020 μ_B /f.u'dur ve en büyük katkı Co için 1.972 μ_B /f.u In için -0.020 μ_B /f.u'dur ve en büyük katkı Co için 1.972 μ_B /f.u In için -0.020 μ_B /f.u'dur ve en büyük

katkı Co atomundan gelmektedir. Ayrıca Rh₂CoX (Al, Ga ve In) bileşikleri için elde edilen kısmi manyetik moment değerleri Tablo 5'te yer almaktadır.

Şekil 3. Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) Heusler Bileşikleri için Spin Yönelimlerine Göre Hesaplanan Toplam Durum Yoğunluk Eğrileri (DOS)

Şekil 4. Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) Heusler Bileşiklerinin Parçalı Durum Yoğunluğu Eğrileri

Şekil 5. Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) Heusler Bileşiklerinin Magnetizasyon Eğrileri

Bileşik	Rh ₂ CoAl	Rh ₂ CoGa	Rh ₂ CoIn
μ _{Tot} (μ _B /f.u.)	3.2730	3.2763	3.2636
μ _{Rh} (μ _B /f.u.)	0.555	0.553	0.537
μ _{Co} (μ _B /f.u.)	1.933	1.917	1.972
μ _{Al} (μ _B /f.u.)	-0.012	-	-
μ _{Ga} (μ _B /f.u.)	-	-0.015	-
μ _{In} (μ _B /f.u.)	-	-	-0.020

Tablo 4. Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) Heusler Bileşikleri için Hesaplanan Toplam ve Atomik Manyetik Moment Değerleri

Tablo 5. Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) Heusler Bileşikleri için Kısmi Manyetik Moment Değerleri

Bileşik	Atom	S	р	d
Rh2CoAl	Rh	-0.004	-0.007	0.565
	Со	0.008	-0.002	1.927
	Al	-0.001	-0.009	-0.002
Rh2CoGa	Rh	-0.004	-0.007	0.563
	Со	0.007	-0.002	1.911
	Ga	-0.003	-0.011	-0.001
Rh ₂ CoIn	Rh	-0.004	-0.006	0.548
	Со	0.008	-0.002	1.965
	In	0.003	-0.016	-0.002

4. SONUÇLAR

Bu çalışmada uzay grubu Fm-3m olan Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) bileşiklerinin yapısal ve manyetik özellikleri Yoğunluk Fonksiyonel Teorisi ile incelenmiştir. Elde edilen örgü sabit değerleri literatür ile karşılaştırıldığında Michael Gilleßen (Gilleßen, 2009) tarafından 2009 yılında yapılan tez çalışmasına göre Rh₂CoAl için örgü sabit değeri yaklaşık % -0.72, Rh₂CoGa için örgü sabit değeri yaklaşık % -0.63 farkla ve Rh₂CoIn için örgü sabit değeri yaklaşık % -0.58 farkla elde edilmiştir.

Manyetik moment değerleri ise, Michael Gilleßen (Gilleßen, 2009) tarafından 2009 yılında yapılan tez çalışması ile karşılaştırıldığında Rh₂CoAl için manyetik moment değeri yaklaşık % +8.37, Rh₂CoGa için manyetik moment değeri yaklaşık % +9.21 farkla ve Rh₂CoIn için manyetik moment değeri yaklaşık % +8.78

farkla elde edilmiştir. Bu bileşikler için örgü parametreleri manyetik moment değerleri hesaplanmıştır ve çıkan sonuçların literatür ile oldukça uyumlu olduğu gözlemlenmiştir. Tablolarda verilen diğer değerler ile ilgili olarak daha önce bu veriler ile ilgili deneysel veya teorik bir çalışma yapılmadığı için herhangi bir kıyaslama yapılamamıştır.

Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) bileşikleri için elastik sabitler hesaplanmıştır ve Born Kararlılık kriterlerini sağlamaktadırlar. Bu durumda Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) bileşiklerinin mekanik kararlı oldukları söylenebilir. Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) için Poisson oranları 1,75 kritik değerinden yüksek olduğu için bileşiklerin sünek yapıda olduğu gözlemlenmiştir. Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) bileşikleri için bant yapıları ve durum yoğunluk grafikleri elde edilmiştir ve elde edilen grafiklere göre bu bileşikler metalik özellik sergilemektedir. Sonuç olarak Rh₂CoX (X=Al, Ga ve In) bileşikleri göstermiş olduğu özelliklerden dolayı spintronik ve magneto-elektronik cihazlarda kullanılmak üzere yeni aday malzemeler olabileceği söylenebilir.

ÇIKAR ÇATIŞMASI

Yazar çıkar çatışması beyan etmemektedir.

KAYNAKLAR

Chadi, D. J., & Cohen, M. L. (1973). Special Points in the Brillouin Zone. *Phys. Rev. B*, 8(12), 5747-5753. doi:10.1103/PhysRevB.8.5747

Eberz, U., Seelentag, W., & Schuster, H. U. (1980). Coloured Ternary and Quaternary Zintl-Phase. *Zeitschrift für Naturforschung B*, 35(11), 1341-1343. doi:10.1515/znb-1980-1103

Galanakis, I., Mavropoulos, P., & Dederichs, P. H. (2006). Electronic structure and Slater-Pauling behaviour in half-metallic Heusler alloys calculated from first principles. *Journal of Physics D: Applied Physics*, *39*(5), 765-775. doi:10.1088/0022-3727/39/5/S01

Gilleßen, M., & Dronskowski, R. (2010). A combinatorial study of inverse Heusler alloys by first-principles computational methods. *Journal of Computational Chemistry*, *31*(3), 612-619. doi:<u>10.1002/jcc.21358</u>

Gilleßen, M., & Dronskowski, R. (2009). A combinatorial study of full Heusler alloys by first-principles computational methods. *Journal of Computational Chemistry*, *30*(8), 1290-1299 doi:<u>10.1002/jcc.21152</u>

Gilleßen, M. (2009). Über die quantenchemischen Untersuchungen einiger ternarer intermetallischer Verbindungen, PhD Thesis, Aachen University. zur Erlangung des akademischen Grades eines.

Heusler, F. (1903). Übermagnetischemanganlegierungen Verhandlugen der Deutschen Physikalischen Gesellschaft, sec. 5, pp. 219.

Kresse, G., & Hafner, J. (1993). Ab initio molecular dynamics for liquid metals. *Phys. Rev. B*, 47(1), 558-561. doi:10.1103/PhysRevB.47.558

Kresse, G., & Hafner, J. (1994). Ab initio molecular-dynamics simulation of the liquid-metalamorphoussemiconductor transition in germanium. *Phys. Rev. B*, 49(20), 14251-14269. doi:10.1103/PhysRevB.49.14251

Kresse, G., & Furthmüller, J. (1996a). Efficiency of ab-initio total energy calculations for metals and semiconductors using a plane-wave basis set. *Computational Materials Science*, 6(1), 15-50. doi:10.1016/0927-0256(96)00008-0

Kresse, G., & Furthmüller, J. (1996b). Efficient iterative schemes for ab initio total-energy calculations using a plane-wave basis set. *Phys. Rev. B*, *54*(16), 11169-11186. doi:10.1103/PhysRevB.54.11169

Kresse, G. & Joubert, D. (1999). From ultrasoft pseudopotentials to the projector augmented-wave method. *Phys. Rev. B*, *59*(3), 1758-1775.doi:<u>10.1103/PhysRevB.59.1758</u>

Luan, X., Qin, H., Liu, F., Dai, Z., Yi, Y., & Li, Q. (2018). The mechanical properties and elastic anisotropies of cubic Ni₃Al from first principles calculations. *Crystals*, *8*(8), 307. doi:<u>10.3390/cryst8080307</u>

Mogulkoc, Y., Ciftci, Y.O., Kabak, M., & Colakoglu, K. (2013) First-principles study of structural, elastic and electronic properties of NdTe₂ and TlNdTe₂. *Cumhuriyet Science Journal*, *34*(3), 12-28.

Mouhat, F., & Coudert, F-X. (2014). Necessary and sufficient elastic stability conditions in various crystal systems. *Phys. Rev. B*, 90, 224104. doi:10.1103/PhysRevB.90.224104

Offernes, L., Ravindran, P., Seim, C. W., & Kjekshus, A. (2008). Prediction of composition for stable half-heusler phases from electronicband-structure analyses. *Journal of Alloys and Compounds*, 458(1-2), 47-60. doi:10.1016/j.jallcom.2007.04.038

Otto, M. J., Feil, H., van Woerden, R. A. M, Wijngaard, J., van der Valk, P. J., van Bruggen, C. F., & Haas, C. (1987). Electronic structure and magnetic, electrical and optical properties of ferromagnetic heusler alloys. *Journal of Magnetism and Magnetic Materials*, 70(1-3), 33-38. doi:10.1016/0304-8853(87)90354-4

Otto, M. J., van Woerden, R. A. M., van der Valk, P. J., Wijngaard, J., van Bruggen, C. F., Haas, C., & Buschow, K. H. J (1989). Half-metallic ferromagnets. 1. structure and magnetic properties of NiMnSb and related intermetallic compounds. *Journal of Physics: Condensed Matter*, 1(13), 2341. doi:10.1088/0953-8984/1/13/007

Perdew, J. P., Chevary, J. A., Vosko, S. H., Jackson, K. A., Pederson, M. R., Singh, D. J., & Fiolhais, C. (1993). Atoms, molecules, solids, and surfaces: Applications of the generalized gradient approximation for exchange and correlation. *Phys. Rev. B*, *46*(11), 6671-6687. doi:10.1103/PhysRevB.46.6671

Perdew, J. P., Burke, K., & Ernzerhof, M. (1996). Generalized gradient approximation made simple. *Phys. Rev. Lett.*, 77(18), 3865-3868. doi:10.1103/PhysRevLett.77.3865

Pugh, S. F. (1954). XCII. Relations between the elastic moduli and the plastic properties of polycrystalline pure metals. *The London, Edinburgh, and Dublin Philosophical Magazine and Journal of Science*, *45*(367), 823-843. doi:10.1080/14786440808520496

Rassoulinejad-Mousavi, S. M., Mao, Y., & Zhang, Y. (2016). Evaluation of copper, aluminum, and nickel interatomic potentials on predicting the elastic properties. *Journal of Applied Physics*, *119*, 244304 doi:<u>www.doi.org/10.1063/1.4953676</u>

Villars, P., & Calvert, L. D. (1991). *Pearson's handbook of crystallographic data for intermetallic phases* (2nd ed.), ASM International, Materials Park, OH.

Wu, Z-J., Zhao, E-J., Xiang, H-P., Hao, X-F., Liu, X-J., & Meng, J. (2007). Crystal structures and elastic properties of superhard Ir N_2 and Ir N_3 from first principles. *Phys. Rev. B*, 76, 054115. doi:10.1103/PhysRevB.76.054115

Xing, N., Gong, Y., Zhang, W., Dong, J., & Li, H. (2009). First-principle prediction of half-metallic properties for the Heusler alloys V2YSb (Y=Cr, Mn, Fe, Co). *Computational Materials Science*, *45*(2), 489-493. doi:10.1016/j.commatsci.2008.11.008

Xu, G. Z., Liu, E. K., Du, Y., Li, G. J., Liu, G. D., Wang, W. H., & Wu, G. H. (2013). A New Spin Gapless Semiconductors Family: Quaternary Heusler Compounds. *EPL: A Letters Journal Exploring the Frontiers of Physics*, *102*, 17707.

Žutić, I., Fabian, J. & Das Sarma, S. (2004). Spintronics: Fundamentals and applications. *Reviews of Modern Physics*, *76*, 323-410. doi:<u>10.1103/RevModPhys.76.323</u>